

Yleistä

Vuosi 2020 oli Imatran Seudun Sähkö -konsernin 33. ja emoyhtiö Imatran Seudun Sähkö Oy:n 93. toimintavuosi. Vuoden lopussa konserniin kuuluivat emoyhtiö Imatran Seudun Sähkön Oy:n lisäksi sähköverkkoyhtiö Imatran Seudun Sähkönsiirto Oy (emoyhtiö omistaa 100 %), Imatra FNW Oy (emoyhtiö omistaa 100 %) ja sähkön hankintayhtiö Kaakon Energia Oy (emoyhtiö omistaa 56,1 %). Imatra FNW Oy:n muodostamassa alakonsernissa varsinaista liiketoimintaa harjoittaa virolainen energiayhtiö Imatra Eleker AS.

Toimintaympäristö

Sähkönkäyttö Suomessa vuonna 2020 oli 81 TWh. Käyttö väheni 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Käytetystä sähköstä 9,6 % tuotettiin kotimaisella tuulivoimalla. Tuulivoiman tuotanto kasvoi 29 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sähkön hinta painui negatiiviseksi ensimmäisen kerran Suomessa 10.2.2020 maanantain vastaisena yönä, kun sähkön tarjonta ylitti kysynnän.

Pohjoismaiset sähkömarkkinat olivat vuonna 2020 poikkeukselliset. Lauha sää ja runsaat sateet pudottivat alkuvuonna systeemihinnan hyvin alas, jolloin aluehintaerot kasvoivat erittäin suuriksi. Suomen hinta-alueella sähkön spot-markkinoiden keskihinta oli Suomessa 28,0 €/MWh vuonna 2020. Edellisenä vuonna Suomen keskimääräinen spot-hinta oli 44,0 €/MWh. Virossa keskihinta oli 33,6 €/MWh. Kotitalouksien sähkölaskusta energian osuus oli keskimäärin 34 %, siirron 34 % ja verojen 32 %.

Koronapandemian ensimmäinen aalto alkoi Suomessa maaliskuun alussa ja toinen aalto syksyllä 2020. Yhtiön hallitus ja johto seurasivat tarkasti virustilanteen kehittymistä ja päivittivät arviotaan epidemian vaikutuksista tilanteen edetessä. Lisäksi operatiivisella tasolla toiminut koronaryhmä huolehti henkilökunnan turvallisuudesta sekä taudin leviämisen ehkäisystä mm. laatimiensa koronaohjeiden avulla. Hallitus on arvioinut edelleen koronavirusepidemian vaikutuksia yhtiön liiketoimintaan. Virusepidemian arvioidaan vaikuttavan erityisesti konsernin kassavirtaan sekä yleisen taloudellisen tilanteen ja sitä kautta alhaisten sähkön markkinahintojen, että asiakkaiden heikentyneen maksukyvyyn kautta.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Sähkön tuotanto

Kaakon Energia Oy on sähkönhankintayhtiö, jonka omistajina ovat Imatran Seudun Sähkö Oy, Parikkalan Valo Oy ja Outokummun Energia Oy. Kaakon Energia myi 30.11.2020 allekirjoitetulla kauppakirjalla omistamansa Kanteleen Voima Oy:n, Puhuri Oy:n ja SV Vesivoima Oy:n osakkeet Suomen Voima Oy:lle. Kaupan takana olivat osapuolien muuttuneet strategiset tahtotilat ja muutokset kaupan kohteena olevien yhtiöiden liiketoiminnassa. Kaakon Energia Oy palautti edelleen emoyhtiölle sen kaupan kohteena olleisiin tuotanto-osuuksiin liittyvät SVOP-sijoitukset sekä maksoi takaisin niihin liittyvän lainan. Kaakon Energia keskittyi näin sähkön tuotannon kehittämiseen omistamiensa Voimaosakeyhtiö SF:n ja EPV Energian voimantuotanto-osuuksien kautta. Voimaosakeyhtiö SF:n kautta yhtiö on mukana Fennovoima –ydinvoimahankkeessa.

Virossa konsernilla ei ole sähkön tuotanto-osuuksia.

Sähkön hankinta

Konsernin sähkönhankinta Suomessa muodostui tuotanto-osuuksien kautta saadusta Mankalahintaisesta sähköstä sekä markkinahintaisesta (Elspot) –hankinnasta. Fyysisen sähkönhankinta on järjestetty kahdenvälisellä sopimuksella sähkön tukkumyyjän kanssa. Markkinahintaisen sähkön hankinta oli suojattu kahdenvälisin johdannaisopimuksin ja käymällä kauppaa hyödykejohdannaispörssi Nasdaqissa. Virossa sähkönhankinta perustu kahdenväliseen markkinaehtoiseen sopimukseen.

Sähkön myynti

Konserni myy sähköä Suomessa ja Virossa. Suomessa sähköä myytiin 262 GWh ja Virossa 226 GWh, yhteensä 488 GWh. Edellisenä vuonna konsernin sähkön myynti oli Suomessa 219 GWh ja Virossa 301 GWh, yhteensä 520 GWh. Kokonaisuutena sähkön myynti pieneni 6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Sähkön siirto

Sähkön siirto on säänneltyä liiketoimintaa sekä Suomessa että Virossa. Maiden regulaatiomallit poikkeavat toisistaan. Suomessa vuosi 2020 oli uuden valvontajakson ensimmäinen vuosi. Edelliseltä valvontajaksolta Imatran Seudun Sähkönsiirto Oy oli selvästi alijäämäinen.

Vuoden 2020 aikana jatkui Puista vapaa sähkölinja -projekti yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjalan kanssa. Projektin avulla tehdään säävarmoiksi valtaosa keskijänniteilmajohdoista. Tämä tulee merkittävästi parantamaan haja-asutusalueiden sähkön laatua, vähentämään säistä johtuvia vikoja ja pienentämään viankorjaus- ja ylläpitokustannuksia.

Olellaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Imatran Seudun Sähkö Oy:n tytäryhtiö Imatra FNW Oy allekirjoitti 10.3.2021 osakekauppakirjan, jolla se myi omistamansa virolaisen Imatra Elekter AS:n osakkeet Eesti Energian tytäryhtiölle Elektrilevili **OÜ:lle**. Imatra Elekter AS on kuulunut Imatran Seudun Sähkö -konserniin vuoden 2012 alusta saakka. Kaupan toteutuminen edellyttää vielä Viron kilpailuviranomaisen hyväksyntää. Kaupan toteutuessa Imatran Seudun Sähkö -konsernin rahoitusasema vahvistuu huomattavasti. Järjestelyn taustalla on Viron kiristynyt verkkoliiketoiminnan sääntely ja sähkömarkkinatilanteen muuttuminen.

Mikäli kauppa toteutuu loppuvuonna, voidaan Suomen omassa liiketoiminnassa keskittyä tällä hetkellä nopeasti kehittyvän energiatoimialan uusiin mahdollisuuksiin ja saada voimavaroja yhteiskunnan sähköistymisen vaatimiin mittaviin investointeihin. Toteutuessaan kauppa parantaa konsernin rahoituksellista asemaa ja pienentää sen velkatakaakaa. Konsernin liikevaihto tulee tippumaan lähes puoleen kaupan myötä.

Konsernin taloudellisen tilanteen uskotaan parantuvan tänä vuonna merkittävästi edellisen vuoden tulokseen verrattuna sähkömarkkinoiden normalisoituessa ja kuluiksi kirjatun Puista Vapaat-projektin päättyessä.

Yhtiössä on käynnistetty strategiaprosessi, jossa määritellään keinot sopeutua tulossa oleviin sähkömarkkinain ja valvontamallin muutoksiin sekä etsitään tulevaisuuden liiketoiminnan kasvusuunta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomessa ja Virossa sähkönsiirron näkymiin vaikuttavat mm. toteutuvat lämpötilat ja sääolosuhteet sekä regulaatiomallien kehitys. Moniin muihin toimialoihin verrattuna erityisesti menossa olevan koronakriisin keskellä korostuu toimialan vakaa luonne.

Investointitehokkuudeltaan hyvät verkkoinvestoinnit kasvattavat tuottopohjaa ja mahdollistavat investointien rahoittamisen jatkossakin osittain tulorahoituksen avulla.

Taloudellinen asema

Konsernin voimalaitososuuksiin ja verkostoon kohdistuvien investointien taso on seuraavien vuosien aikana huomattava. Verkostoinvestointeja ohjaavat lain asettamat vaatimukset toimitusvarmuuden kehittymiselle, joskin muut toimitusvarmuutta parantavat toimet antavat entistä enemmän vapautta investointitason määrittelyyn.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Konsernin liiketoiminnat altistuvat mm. markkina-, rahoitus- ja vahinkoriskeille sekä energiapolitiikan yllättävistä muutoksista aiheutuville riskeille. Liiketoiminta on alttiina myös koronapandemiasta aiheutuville riskeille.

Sähkön tuotanto-osuuksien omistusten kautta voi aiheutua sekä rahoituksellisia että omistuksen arvostukseen liittyviä riskejä. Hallitus ja johto seuraavat erityisesti Fennovoima-hankkeeseen liittyviä riskejä, joiden merkitys konsernille on suuri. Konsernin tytäryhtiö Kaakon Energia Oy on sitoutunut Fennovoiman Oy:n Hanhikivi 1- ydinvoimahankkeen rahoitukseen omistamiensa Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeiden kautta. Lisäksi yhtiö on sitoutunut vastaamaan omistusosuutensa suhteessa hallinto- yms. vastaavista vuosikustannuksista. Kaakon Energia Oy:n sijoitus VOYSF:n osakkeisiin tilikauden lopussa oli 11,0 M€, josta emoyhtiö Imatran Seudun Sähkö Oy:n osuus oli 7,8 M€.

Markkinariskejä hallitaan sähkön myynnin ja tuotannon riskienhallintaperiaatteiden ja -menetelmien avulla. Menetelmät on kuvattu hallituksen hyväksymässä riskikäsikirjassa. Menetelmät uudistetaan kuluvan vuoden aikana muuttuneiden sähkön tukkumarkkinoiden vaatimuksia vastaaviksi.

Rahoitusriskien hallitsemiseksi yhtiö käyttää suojausinstrumentteja ja on hajauttanut rahoitukseen liittyviä riskejä hallituksen hyväksymän rahoitusstrategian mukaisesti.

Konsernin kokonaisvaltainen riskikartoitus päivitettiin vuoden 2020 lopulla vastaamaan tämän hetkistä toimintaympäristöä. Lisäksi konsernilla on hallituksen hyväksymä vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty vakuuttamisen periaatteet materiaali- ja keskeytysvahinkojen osalta.

Talous ja keskeisimmät yhtiön kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(Suluissa edellisen vuoden vastaava luku)

Konserni

Konsernin liikevaihto oli 45,2 (51,7) milj. euroa, joka on 12,5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sähkönsiirron liikevaihdossa oli kasvua 1,4 milj. euroa (lähes 7 %), mutta sitä vastoin sähkön myynti pieneni 2,6 milj. euroa (13 %) edellisvuoteen verrattuna. Merkittävin syy konsernin liikevaihdon tippumiseen vuoden 2019 tasoon verrattuna oli sähkön hankintayhtiö Kaakon Energia

Oy:n sähkön välitysmyyntin lopettaminen sen osakkaille loppuvuonna 2019. Tämä pienensi konsernin liikevaihtoa 5,0 milj. euroa.

Konsernin liiketappioksi muodostui 2,3 milj. euroa (liikevoitto edellisenä vuonna 0,9 milj. euroa). Liiketappion aiheutti vuoden alussa tapahtunut sähkön markkinahintojen romahdus, jolla oli suora vaikutus sähkönmyyntin myyntikatteeseen. Markkinahintojen romahdus oli voimakkuudeltaan historiallisesti katsoen hyvin poikkeuksellinen.

Konsernin liikevoitto olisi ollut positiivinen ilman tänä vuonna päättyvän Puista Vapaat -projektin kustannusten kirjaamista kuluiksi.

Taloudellisen tilanteen heikennyttyä konserni käynnisti sopeutustoimet, joihin kuului palveluostoihin ja henkilöstöön liittyneitä säästötoimenpiteitä ja erilaisia rahoitusjärjestelyjä. Rahoituksen kannalta erittäin poikkeuksellinen tapahtuma oli erään sähköntuotantoyhtiön enemmistöosakkaan käynnistämä toimi, jolla mankalayhtiön ulkoisen rahoituksen vastuu siirrettiin vastoin osakkaiden yksimielisyyttä osakasyhtiöille.

Tilikauden tappio oli 1,5 milj. euroa (voitto edellisenä vuonna 0,3 milj. euroa). Tilinpäätökseen ei sisälly tuotanto-osuuksiin liittyviä arvostuksen muutoksia.

Toiminnan kannattavuutta kuvaava oman pääoman tuotto prosentti konsernissa oli -2,5 % (0,8 %) ja vakavaraisuutta kuvaava omavaraisuusaste 53,3 % (55,5 %), kun konsernin taseessa olevat liittymismaksuvelat luetaan konsernin omaan pääomaan.

Emoyhtiö

Emoyhtiön liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 15,8 prosenttia, 13,2 milj. euroon (11,4 milj. euroa).

Emoyhtiön liiketappioksi muodostui -5,6 (-1,5) milj. euroa. Liiketappioprosentti asettui tasolle -42,2, kun se vuonna 2019 oli -13,2 %. Negatiivinen liiketappio johtuu pääosin sähkön myyntin huonosta katteesta.

Oman pääoman tuotto prosentti oli emoyhtiössä -44,2 (-14,3) %. Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava omavaraisuusaste laski hiukan tasolle 19,5 (22,3) %.

Taseeseen kirjattujen liittymismaksujen muutos Suomessa oli 0,3 (0,3) milj. euroa. Viron lainsäädännön mukaan liittymismaksut netotetaan tuloslaskelmassa tilikausikohtaisesti.

Konsernin investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat yhteensä noin 4,9 (4,4) milj. euroa, josta Suomen osuus oli 3,7 (3,1) milj. euroa. Sähköverkoston osuus oli Suomessa 3,4 (2,6) milj. euroa ja Virossa 1,2 (1,1) milj. euroa.

Yhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut esitetään keskitetysti sivulla **x -x**.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä koko konsernissa oli 93 (2019; 93, 2018; 90) henkilöä, josta Suomessa oli 56 (2019; 56, 2018; 53) ja Virossa 37 henkilöä (2019; 37, 2018; 37).

Tilikauden palkat ja palkkiot olivat koko konsernissa 3,6 (2019; 3,6, 2018; 3,6) milj. euroa, josta Viron osuus oli noin 1,0 (2019; 0,9, 2018; 0,8) milj. euroa. Emoyhtiön vastaavat luvut olivat 1,2 (2019; 1,1, 2018; 1,0) milj. euroa.

Ympäristöasiat

Konsernilla on toiminnoilleen Suomessa ja Virossa ympäristö- ja laatu järjestelmät. Konserni päätti luopua tarkoituksenmukaisuussyistä Suomessa ympäristöjärjestelmien sertifiointista, koska konsernilla ei ole omaa sähkön tai lämmön tuotantotoimintaa

Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 3 479 552 osaketta, joiden nimellisarvo on 0,50 euroa. A-osakkeita on 2 534 016 kpl ja S-osakkeita 945 536 kpl. A-sarjan osakkeilla on 1 ääni/osake ja S-sarjan osakkeilla 20 ääntä/osake.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelyt

Hallituksella on voimassa seuraavanlainen osakeantivaltuutus (annettu yhtiökokouksessa 8.5.2018).

Hallitus on antivaltuutuksen nojalla valtuutettu päättämään yhdessä tai useammassa erässä uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta (osakeanti). Annettavien uusien osakkeiden ja omien luovutettavien osakkeiden lukumäärä ei kuitenkaan saa yhteensä olla enempää kuin 500 000 A-sarjan osaketta ja 250 000 S-sarjan osaketta. Osakkeiden lukumäärä yhteensä 750 000 osaketta on noin 25 % yhtiön kaikista antivaltuutuksen antamishetkellä ulkona olleista osakkeista.

Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille heidän osakeomistuksiensa suhteessa tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten Imatran Seudun Sähkö -konsernin strategisten kehitysmahdollisuuksien kannalta tärkeiden yhteistyöhankkeiden toteuttaminen energia- ja/tai verkkoliiketoiminta-alueilla, muut Imatran Seudun Sähkö Oy:n liiketoimintaan kuuluvat järjestelyt tai rahoituksellisen vaihtoehdon tarjoaminen merkittäville investoinneille, mukaan lukien mahdolliset yrityshankinnat.

Hallitus valtuutetaan päättämään uusien osakkeiden merkintähinnasta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovutushinnasta sekä niiden määrittelyperusteista.

Lisäksi hallitus voi päättää, että uudet osakkeet voidaan antaa myös apportiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Hallitus päättää myös kaikista muista uusien osakkeiden antamiseen ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamiseen liittyvistä seikoista.

Valtuutus on voimassa 8.5.2023 saakka. Hallitus ei ole käyttänyt tätä valtuutusta 31.12.2020 mennessä.

Lähipiirilainat ja -vastuut

Yhtiön hallituksen tai johtoryhmän jäsenillä tai heidän lähipiiriinsä kuuluvilla henkilöillä tai yhteisöillä ei ole olennaisia liikesuhteita yhtiön kanssa. Yhtiön lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia. Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia. Johdon työsuhde-etuudet ovat vertailukauden tasolla.

Hallituksen esitys osingonjaoksi tilikaudelta 1.1.–31.12.2020

Hallitus esittää, että yhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,1 euroa ulkona olevalta osakkeelta. Hallitus arvioi, että esitetty osingonjako ei vaaranna yhtiön maksuvalmiutta.